

ใบงานที่ ๐๑

ฝึกอ่านกลอนสุภาพ

คำชี้แจง ฝึกอ่านกลอนสุภาพตามขั้นตอน

- อ่านกลอนสุภาพแบบธรรมดา โดยแบ่งจังหวะการอ่านให้ถูกต้องตามลักษณะกลอนสุภาพ

วรรณคดี/มีน้ำเสียง/สำเนียงเสนาะ//	พริ้งไพเราะ/ครราวสดับ/คำขับขาน//
หูยินเสียง/จิตจับรส/พจมาน//	พลันซาบซ่าน/เคลิ้มคล้อย/ถ้อยทำนอง//
วรรณคดี/มีเรื่องราว/เล่าชีวิต//	ให้ข้อคิด/กำลังใจ/คลายหม่นหมอง//
เทียบเทียบไข/กระจ่างแจ้ง/แห่งวรรณทอง//	คือครรลอง/แม่นมณี/ทวิคุณ//

หนังสือเรียน วรรณคดีลำนํ้า กรมวิชาการ

- อ่านกลอนสุภาพที่กำหนดให้คล่องแล้วใช้ใหม่ ต่อจากนี้มาอ่านเป็นทำนองเสนาะดีกว่าอย่าลืมนะว่า

สองวรรคแรก (บรรทัดที่ ๑) อ่านเสียงสูง
สองวรรคหลัง (บรรทัดที่ ๒) อ่านเสียงต่ำ

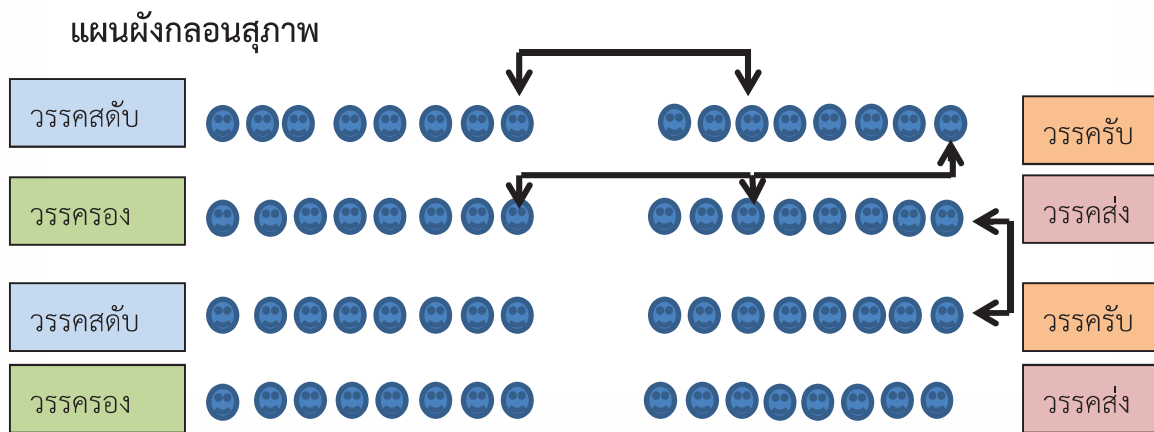
ขอให้พี่ พี่ ทุกคนสนุก
กับการอ่านกลอนสุภาพ
นะคะ

ใบความรู้ การอ่านกลอนสุภาพ หรือกลอนแปด

กลอนแปดเป็นคำประพันธ์อีกชนิดหนึ่งที่มีความนิยมกันทั่วไป เพราะเป็นร้อยกรองชนิดที่มีความเรียบง่ายต่อการสื่อความหมาย และสามารถสื่อได้อย่างไพเราะ ซึ่งกลอนแปดมีการกำหนดพยางค์และสัมผัส มีหลายชนิดแต่ที่นิยมคือ กลอนสุภาพ

ลักษณะคำประพันธ์

กลอน ๑ บทมี ๔ วรรคและมีชื่อเรียกดังนี้

วรรคที่หนึ่งเรียกวรรคระดับ วรรคที่สองเรียกวรรครับ

วรรคที่สามเรียกวรรครอง วรรคที่สี่เรียกวรรคส่ง

แต่ละวรรคมีแปดคำ จึงเรียกว่า กลอนแปด

กลอนทุกประเภทจะกำหนดเสียงคำท้ายวรรคเป็นสำคัญ กำหนดได้ ดังนี้

คำท้ายวรรคระดับ กำหนดให้ใช้ได้ทุกเสียง

คำท้ายวรรครับ กำหนดห้ามใช้เสียงสามัญกับตรี

คำท้ายวรรครอง กำหนดให้ใช้เฉพาะเสียงสามัญกับตรี

คำท้ายวรรคส่ง กำหนดให้ใช้เฉพาะเสียงสามัญกับตรี

สัมผัสนอกหรือสัมผัสระหว่างวรรค เป็นสัมผัสบังคับ มีดังนี้

คำสุดท้ายของวรรคที่หนึ่ง (วรรคระดับ) สัมผัสกับคำที่สาม หรือที่ห้า
ของวรรคที่สอง (วรรครับ)

คำสุดท้ายของวรรคที่สอง (วรรครับ) สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่สาม
(วรรครอง) และคำที่สามหรือที่ห้าของวรรคที่สี่ (วรรคส่ง)

สัมผัสระหว่างบท คำสุดท้ายของวรรคที่สี่ (วรรคส่ง) เป็นคำส่งสัมผัสบังคับให้บทต่อไป

การอ่านทำนองเสนาะประเภทกลอนสุภาพ

๑. การแบ่งวรรคจังหวะในการอ่านของกลอนสุภาพแต่ละวรรค กลอนสุภาพ
จะแบ่งจังหวะการอ่านคำในแต่ละวรรคเป็น ๓ ช่วง ดังนี้ คือ

ถ้าวรรคละ ๖ คำ จะแบ่งอ่านเป็น ๒ - ๒ - ๒

ถ้าวรรคละ ๗ คำ จะแบ่งอ่านเป็น ๒ - ๒ - ๓

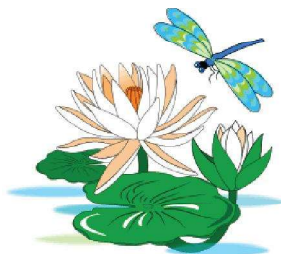
ถ้าวรรคละ ๘ คำ จะแบ่งอ่านเป็น ๓ - ๒ - ๓

ถ้าวรรคละ ๙ คำ จะแบ่งอ่านเป็น ๓ - ๓ - ๓

๒. ต้องอ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธี โดยเฉพาะคำควบกล้ำ ร , ล, ว

ตัวอย่าง การอ่านกลอนแปด

เรื่องกานท์กลอน/อ่อนด้อย/ค่อยค่อยหัด	แม่นยำอด/ชัดใจ/อย่าไปเลียง
ทีละวรรค/ถักถ้อย/นำร้อยเรียง/	แม้ไม่เคียง/เยียงเขา/จะเศร้าไย
วางเค้าโครง/โยงคำ/ค่อยนำเขียน	เฝ้าปากเพียร/เจียรจาร/นำขานไซ
จะถูกนิค/ผิดบ้าง/ช่างปะไร	เขียนด้วยใจ/ใฝ่รัก/อักษรา

บทอ่านกลอนแปด/กลอนสุภาพ

เด็กไทยในวิถีอาเซียน

สองพันห้าร้อยห้าสิบแปดพ.ศ.นี้
 ร่วมการค้าการศึกษาพาหมุนเวียน
 สิบชาติพันธุ์ประชาคมล้นยินดี
 อินโดนีเซีย ไทย สิงคโปร์ กัมพูชา
 มาเลเซียและเวียดนามตามตกลง
 ไม่มีใครถูกโดดเดี่ยวโดยทิ้งไกล
 เป็นหน้าที่ของเด็กไทยใส่ใจคิด
 ให้รู้เขารู้เราทำที่
 เอกลักษณ์ประเพณีวัฒนธรรม
 ออนุรักษ์สืบสานไว้ให้มั่นคง

ครบพันธกรณีแห่งอาเซียน
 มาแลกเปลี่ยนเกื้อกูลกันพัฒนา
 รวมพลังเป็นศักดิ์ศรีที่แกร่งกล้า
 ฟิลิปปินส์ ลาว พม่า และบรูไน
 จุดประสงค์เสริมสร้างความยิ่งใหญ่
 ร่วมจิตใจร่วมสร้างสุขสามัคคี
 อนาคตหลากหลายมิตรต่างถิ่นที่
 รู้รากฐานชาติเรามีให้ดำรง
 ศิลปกรรมนำพาไทยให้สูงส่ง
 ไทย – อาเซียนยั่งยืนยงคู่โลกา

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษาฯ
 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๒

ฝึกอ่านกลอนสุภาพ

คำชี้แจง ฝึกอ่านกลอนสุภาพ จากบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงกลอนสุภาพ โดยแบ่งจังหวะการอ่านให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ

เป็นมนุษย์หรือเป็นคน

เป็นมนุษย์เป็นได้เพราะใจสูง
ถ้าใจต่ำเป็นได้แต่เพียงคน
ใจสะอาด ใจสว่าง ใจสงบ
เพราะทำถูกพูดถูกทุกเวลา
ใจสกปรกมีดมัวและร้อนรุ่ม
เพราะพูดผิดทำผิดจิตประเวง
คิดดูเถิดถ้าใครไม่ยกตก
ให้ใจสูงเสียได้ก่อนตัวตาย

เหมือนหนึ่งยังมีดีที่แววชน
ย่อมเสียที่ที่ตนได้เกิดมา
ถ้ามีครบควรเรียกมนุษย์
เปรมปรีดาคืนวันสุขสันต์จริง
ใครมีเข้าควรเรียกว่าผีสิง
แต่ในสิ่งนำตัวกลัวอบาย
จงรีบยกใจตนรีบชวนขวย
ก็สมหมายที่เกิดมาอย่าเชื่อนอ

ตอนที่ ๒ ฝึกอ่านทำนองเสนาะเป็นกลุ่ม

ขออย่าอีกครั้งว่า...

สองวรรคแรก อ่านเสียงสูง

สองวรรคหลัง อ่านเสียงต่ำ

ใบงานที่ ๐๓

ฝึกอ่านบทอาขยานหลัก

คำชี้แจง ฝึกอ่านบทอาขยานหลัก เรื่อง เป็นมนุษย์หรือเป็นคน เป็นทำนองเสนาะ

ตอนที่ ๑ ฝึกอ่านบทอาขยานหลัก เรื่องเป็นมนุษย์หรือเป็นคน เป็นทำนองเสนาะ
อย่างถูกต้องตามหลักการอ่าน

เป็นมนุษย์หรือเป็นคน

เป็นมนุษย์เป็นได้เพราะใจสูง
ถ้าใจต่ำเป็นได้แต่เพียงคน
ใจสะอาด ใจสว่าง ใจสงบ
เพราะทำถูกพูดถูกทุกเวลา
ใจสกปรกมีดมัวและร้อนร่า
เพราะพูดผิดทำผิดจิตประเวง
คิดดูเถิดถ้าใครไม่อยากตก
ให้ใจสูงเสียได้ก่อนตัวตาย

เหมือนหนึ่งยุงมีดีที่แววขน
ย่อมเสียที่ที่ตนได้เกิดมา
ถ้ามีครบควรเรียกมนุษย์
เปรมปรีดาคืนวันสุขสันต์จริง
ใครมีเข้าควรเรียกว่าผีสิง
แต่ในสิ่งนำตัวกลัวอบาย
จงรีบยกใจตนรีบชวนขวย
ก็สมหมายที่เกิดมาอย่าเชื่อนอัย

พระธรรมโกษาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ)

ตอนที่ ๒ เมื่อนักเรียนอ่านบทอาชยานเป็นทำนองเสนาะ ได้คล่องแล้ว ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ ความหมายและข้อคิด

๑. กลอนสุภาพนิยมอ่านออกเสียงสูงในวรรคที่

๒. กลอนสุภาพนิยมอ่านออกเสียงต่ำในวรรคที่

๓. คำในแต่ละวรรคมี ๗ คำ ควรแบ่งจังหวะการอ่านเป็น

๔. ข้อความสำคัญของบทอาชยาน เรื่องเป็นมนุษย์หรือเป็นคน คือ.....

.....

.....

.....

๕. ข้อคิดที่นักเรียนได้รับจากบทอาชยาน เรื่องเป็นมนุษย์หรือเป็นคน คือ

.....

.....

.....

.....

ตอบไม่ยากใช่ไหม เอย
เก่งมาก เก่งมาก ครับ

ใบงานที่ ๐๗

แต่งกลอนสุภาพ

คำชี้แจง เลือกคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ

คำที่กำหนดให้

๑. ดอกไม้	๒. โลกสวย	๓. เริงระรื่น
๔. ธรรมชาติ	๕. สายธารใส	๖. ใบหญ้า
๗. กุ้งปลา	๘. พาชื่นใจ	

.....วาดเสริมเติม..... รายล้อมด้วย.....และ.....
ไหลเย็นเห็น สุขนักหนา.....

ใบงานที่ ๐๘

เรียงลำดับกลอนสุภาพ

คำชี้แจง นำบัตรร้อยกรองที่กำหนดให้มาเรียงลำดับให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ แล้วนำไปเขียนไว้ในกรอบข้างล่าง เป็นกลอนสุภาพ ๑ บท และเขียนบอกด้วยว่ามีคำคู่ใดสัมผัสกันบ้าง

โลกประจักษ์คนไทยดีมีสร้างสรรค์
ภูมิปัญญามากค่าเกินจ้านรรจ์

ร่วมสร้างฝันให้ไทยไปต่างแดน
เมืองไทยงดงามด้วยความรัก

คำสัมผัส

นักเรียนทำได้แน่นอนค่ะ

ใบงานที่ ๐๙

เขียนกลอนสุภาพ

คำชี้แจง แต่งคำประพันธ์กลอนสุภาพวรรคหลังให้สอดคล้องกับวรรคหน้า
โดยเขียนให้สัมพันธ์กับภาพ

ตัวอย่างการเขียนร้อยกรอง	
	กล้วยน้ำวามีคุณค่าน่าฉงน ทั้งใบต้นผลปลีมีค่าหลาย

๑.	
	อนุรักษงานแกะสลักไว้
๒.	
	เด็กไทยควรใส่ใจกีฬาว่ายน้ำ
๓.	
	ลอยกระทงเป็นประเพณีดั้งเดิม

ใบงานที่ ๑๐

การแต่งคำประพันธ์กลอนสุภาพ

คำชี้แจง โยงคำสัมผัสของกลอนสุภาพให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

ต้องเรียนรู้
ดูตัวอย่าง

บทกวีมากมายหลายร้อยเรื่อง	ไทยฟูเฟื่องเลื่องลือสื่อประสาน
จรรโลงใจด้วยภาษามาช้านาน	เราเบิกบานเพราะกวีท่านนิพนธ์

๑

หากรักชาติจงภูมิใจใช้ภาษา
ใช้ภาษาแท้เกิดโปรดเชิดชู

อย่างรู้ค่าอย่าประดิดขมึ้นผิดหู
ให้โลกรู้คุณค่าภาษาไทย

๒

ทุกวันนี้โลกใหญ่ไร้ขอบเขต
ค้นความรู้อย่างสนุกทุกวิชา

อินเทอร์เน็ตเนี้ทมีเรื่องลึกลับให้ศึกษา
ทุกภาษามีให้เลือกตามสบาย

๓

อันคนเราเกิดมาบนผืนโลก
วันนี้สุขสำราญกันจนพอ

สุขกับโคกคู่อันนั้นน้หนอ
พรั่งนี้ท้อมีทุกข์ไม่สุขเลย

๔

หนูขอกราบกลางใจฤทัยแนบ
มอบตัวเป็นศิษย์ไว้ใครบูชา

หวังอิงแอบไอรุ่นคุณครูชา
ให้วิชาทุกชนิดติดตัวตน

๕

เราคนไทยโชคดีมีศาสนา
ให้รู้ชั่วรู้ดีมีขั้นตอน

ได้ฟังพาพระธรรมคำสั่งสอน
ละนิวรณ์พันทุกข์พบสุขเอย